

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

عنوان گزارش:

- بررسی موادی از قوانین:
- بهبود مستمر محیط کسب و کار
  - رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
  - قانون تامین مالی تولید و زیر ساخت ها
  - و ...

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

مرداد ۱۴۰۳

شناسنامه گزارش

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
خراسان رضوی

عنوان گزارش:

بررسی موادی از قوانین: بهبود مستمر محیط کسب و کار، رفع موانع تولید، تامین مالی تولید و ...

مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

واژگان کلیدی: تولید، قانون، کسب و کار.

گروه: اقتصاد کلان و آینده پژوهی - شماره: ۱۰۰۴

تاریخ انتشار: مرداد ۱۴۰۳

نشانی: مشهد مقدس - خیابان امام خمینی - جنب باغ ملی - ساختمان اتاق بازرگانی - کد پستی: ۹۱۳۷۷۳۴۱۹۵

قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار

(مصوب ۱۳۹۰ مجلس شورای اسلامی)

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۲-** دولت مکلف است در مراحل بررسی موضوعات مربوط به محیط کسب و کار برای اصلاح و تدوین مقررات و آیین‌نامه‌ها، نظر کتبی اتاقها و آن دسته از تشکل‌های ذی ربطی که عضو اتاقها نیستند، اعم از کارفرمایی و کارگری را درخواست و بررسی کند و هرگاه لازم دید آنان را به جلسات تصمیم‌گیری دعوت نماید.

□ **ماده ۳-** دستگاه‌های اجرائی مکلفند هنگام تدوین یا اصلاح مقررات، بخشنامه‌ها و رویه‌های اجرائی، نظر تشکل‌های اقتصادی ذی ربط را استعلام کنند و مورد توجه قرار دهند.

بررسی موادی از قوانین

□ تبصره ۱، ماده ۵- اتاقها موظفند در فعالیتهای صادرات غیرنفتی با ایجاد انسجام، هماهنگی و تقسیم کار، از فعالیت موازی شکلها جلوگیری کنند. همه شکل های اقتصادی موظفند در اجرای احکام این ماده با اتاقها همکاری کنند.

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۷-** به منظور ساماندهی و کاهش مراجعات نمایندگان دستگاه‌های اجرائی به واحدهای تولیدی، افزایش اعتماد متقابل میان دولت و کارآفرینان و در راستای تحقق دولت الکترونیک، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور موظف است با تشکیل «کمیته ساماندهی مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرائی به واحدهای تولیدی» ضمن دعوت از نمایندگان دستگاه‌های ذی ربط و اتاق‌ها، پیش‌نویس آیین‌نامه هرگونه بازدید و مراجعه نمایندگان دستگاه‌های اجرائی به واحدهای تولیدی را تدوین نماید و به تصویب هیأت وزیران برساند. کلیه دستگاه‌های اجرائی موظف به همکاری با کمیته یادشده و اجرای تصمیمات و دستورالعمل‌های آن می‌باشند. همچنین ماده (۷۰) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران درباره صدور مجوزهای فعالیت اقتصادی به شکل پنجره واحد، پس از پایان مدت آن قانون استمرار می‌یابد.

بررسی موادی از قوانین

□ ماده ۹- وزارت امور خارجه موظف است ظرفیت‌های روابط خارجی و نمایندگی‌های سیاسی کشور در خارج را در خدمت تولیدکنندگان داخلی و سرمایه گذاران در ایران و به ویژه صادرکنندگان کالاها و خدمات قرار دهد. وزارت امور خارجه موظف است ظرف شش ماه با همکاری وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و سایر دستگاه‌های اجرائی ذی ربط و اتاقها، آیین‌نامه اجرائی این ماده را تهیه و برای تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

بررسی موادی از قوانین

□ ماده ۱۵- کلیه دستگاه‌های اجرائی مرتبط با محیط کسب و کار همچنین سازمان‌ها و ادارات کل آنها در مراکز استان‌ها موظفند به سوالات نمایندگان تشکلهای و فعالان اقتصادی پاسخ دهند و مطالبات و شکایات آنها را بررسی نمایند.

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۲۳-** کلیه دستگاه‌های اجرائی مکلفند به منظور ایجاد تراضی و عادلانه نمودن قراردادها و قراردادهای الحاقی در انعقاد قرارداد با شرکت‌های بخش خصوصی و تعاونی برای خرید کالا یا خدمت، از فرم‌های یکنواخت استفاده نمایند و یک نسخه از این فرم‌ها را برای هر کدام از اتاقها ارسال دارند.

□ **تبصره -** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است ظرف شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون فرم‌های یکنواختی برای هر یک از عقود اسلامی که منجر به اعطاء تسهیلات می‌شود، همچنین نحوه اعطاء تسهیلات و شیوه‌های اخذ ضمانتنامه از بخش‌های خصوصی و تعاونی متناسب با اعتبارسنجی مشتریان را تهیه کند و به تصویب شورای پول و اعتبار برساند و بر حسن اجرای آن نظارت نماید.

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۲۴-** دولت و دستگاه‌های اجرایی مکلفند به منظور شفاف‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصادی و ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی و سرمایه‌گذاری، هرگونه تغییر سیاست‌ها، مقررات و رویه‌های اقتصادی را در زمان مقتضی قبل از اجراء، از طریق رسانه‌های گروهی به اطلاع عموم برسانند.

□ **تبصره -** هیأت وزیران پس از کسب نظر مشورتی شورای گفت و گو، زمان موضوع این ماده را تعیین و اعلام می‌کند. مواردی که محرمانه بودن آن اقتضاء داشته باشد، با تشخیص بالاترین مقام دستگاه اجرائی، مستثنی است.

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۲۵-** در زمان کمبود برق، گاز یا خدمات مخابرات، واحدهای تولیدی صنعتی و کشاورزی نباید در اولویت قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات قرار داشته باشند و شرکت‌های عرضه‌کننده برق، گاز و خدمات مخابرات موظفند هنگام عقد قرارداد با واحدهای تولیدی اعم از صنعتی، کشاورزی و خدماتی، وجه التزام قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات را در متن قرارداد پیش‌بینی کنند. هرگاه دولت به دلیل کمبودهای مقطعی به شرکت‌های عرضه‌کننده برق یا گاز یا مخابرات دستور دهد موقتاً جریان برق یا گاز یا خدمات مخابراتی واحدهای تولیدی متعلق به شرکت‌های خصوصی و تعاونی را قطع کنند، موظف است نحوه جبران خسارت‌های وارده به این شرکت‌ها ناشی از تصمیم فوق را نیز تعیین و اعلام کند. آیین‌نامه اجرائی این ماده توسط وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، نفت، نیرو و ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه می‌شود و ظرف سه ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای

نظام مالی کشور

(مصوب ۱۳۹۴ مجلس شورای اسلامی)

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۴-** به دولت اجازه داده می‌شود از محل اعتبارات بودجه‌های سنواتی تا پنجاه درصد آن بخش از هزینه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت محیط‌زیستی به واحدهای تولیدی دارای مجوز یا پروانه بهره‌برداری را که منجر به کسب حق امتیاز تولید کالا یا خدمات یا ثبت اختراع از مراجع ذی‌صلاح داخلی یا بین‌المللی شده است، کمک نماید. آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۸-** دولت موظف است از ایجاد و تقویت نشان (برند)های تجاری داخلی محصولات صنعتی و خوشه‌های صادراتی حمایت کند و ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است آیین‌نامه ساماندهی تبلیغات کالاها و خدمات را با همکاری سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، فرهنگ و ارشاد اسلامی و کشور با اهداف زیر تهیه کند و به تصویب هیأت وزیران برساند : ۱- افزایش رقابت پذیری کالاهای داخلی ۲- ترویج فرهنگ مصرف کالاهای داخلی ۳- ترویج تغذیه سالم ۴- جلوگیری از تجمل گرایی ۵- تشویق تولیدکنندگان، صادرکنندگان و نشان‌های برتر ۶- محدودسازی تبلیغ کالاهای خارجی

بررسی موادی از قوانین

□ ماده ۳۴- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات بر ارزش افزوده اخذ شده از صادرکنندگان را از کالاهایی که از مبادی خروجی رسمی صادر شده با ارائه اسناد و مدارک مثبت حداکثر تا مدت یک ماه پس از ارائه برگ خروجی صادره توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران از محل وصولی‌های جاری آن سازمان به صادرکنندگان مسترد نماید.

بررسی موادی از قوانین

□ ماده ۴۷- کلیه بانک‌های عامل غیرتخصصی موظفند سهمی از تسهیلات اعطایی خود را حداقل معادل سهم بخش کشاورزی در اقتصاد کشور، بر اساس آخرین آمار رسمی تولید ناخالص ملی سالانه، به بخش کشاورزی اختصاص دهند. شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون دستور العمل این اقدام را ابلاغ کنند و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران گزارش عملکرد این ماده را به تفکیک بانک‌ها به صورت شش ماهه به کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی ارائه می‌نماید.

بررسی موادی از قوانین

□ ماده ۵۵- ادامه فعالیت واحدهای تولیدی موجود و دارای مجوز از مراجع قانونی ذی ربط در حریم شهرها و کلان شهرها و محدوده روستاها در صورتی که به تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست آلاینده نباشد بلامانع است.

بررسی موادی از قوانین

□ ماده ۶۰- رعایت مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در تدوین آیین نامه های اجرایی این قانون الزامی است. قانون فوق مشتمل بر شصت ماده و سی و پنج تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ اول اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۹/۲/۱۳۹۴ به تأیید شورای نگهبان رسید.

قانون تامین مالی تولید و زیرساختها

قانون تامین مالی تولید

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

۲۵۴۰۶

۱۴۰۳ / ۲ / ۱۷

« بسمه تعالی »

قوه قضائیه

وزارت امور اقتصادی و دارایی

وزارت صنعت، معدن و تجارت

سازمان برنامه و بودجه کشور

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به پیوست « قانون تامین مالی تولید و زیرساختها » که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و دوم اسفند ماه یکهزار و چهارصد و دو مجلس شورای اسلامی، تصویب شده و در تاریخ ۱۴۰۳/۱/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۱۱/۶۷۱۴-۶۶۵ مورخ ۱۴۰۳/۲/۱۱ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، جهت اجراء ابلاغ می گردد.

سید ابراهیم رئیسی
رئیس جمهور

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۷-** کلیه اموال و دارایی‌ها اعم از، عین، منفعت طلب و حقوق مالی، اموال منقول و غیر منقول اموال مادی و غیرمادی مانند واحدهای مسکونی یا تجاری شهری یا روستایی زمین‌های کشاورزی شهری یا روستایی، ماشین آلات و تجهیزات تولیدی فلزات گرانبها اوراق بهادار سپرده‌ها و گواهی سپرده‌های ریالی در چهارچوب مصوبات هیأت عالی بانک مرکزی و سپرده‌ها و گواهی سپرده‌های ارزی، عواید قابل تصرف از سهام عواید قابل تصرف از قراردادها یا اجرای طرح (پروژه)‌های تولیدی و زیربنایی اشیاء، آثار و ابنیه میراثی و تاریخی با مالکیت غیر دولتی مانده پاداش پایان خدمت و ذخیره مطالبات کارکنان حقوق و مزایای مستمر دریافتی مطالبات، قراردادی نشان تجاری (برند)، مالکیت‌های فکری، کالاهای بادوام بیمه‌های مسؤلیت مجوزهای اداری یارانه‌های نقدی و موجودی انبار (مواد اولیه یا محصول) واحدهای تولیدی در چهارچوب آیین نامه اجرائی که حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون با پیشنهاد شورا به تصویب هیأت وزیران می‌رسد قابل توثیق می‌باشند.

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۸-** بند «الف» ماده (۱۹) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱، به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:

الف- در صورت درخواست وثیقه گذار نهاد وثیقه پذیر مکلف است در چهارچوب قراردادی که با رعایت موازین شرعی تنظیم شده است، متناسب با بازپرداخت هر بخش از اعتبارات اعطائی و یا ایفای تعهدات، نسبت به آزادسازی وثیقه مازاد و یا جایگزینی وثیقه اقدام نماید همچنین نهاد وثیقه پذیر مکلف است از حیث ارزش و مخاطره (ریسک) متناسب با میزان باقیمانده اعتبارات یا تعهدات باشد را قبول نماید. پرداخت هزینه‌های کارشناسی، جایگزینی و آزادسازی بر عهده وثیقه گذار می‌باشد

تبصره- در صورتی که ارزش وثیقه به دلیل افزایش قیمت آن از مبلغ تعیین شده توسط نهاد وثیقه پذیر یا دستگاه اجرائی تعیین کننده وثیقه بیشتر شود، نهاد وثیقه پذیر یا دستگاه اجرائی مربوط در چهارچوب این بند مکلف به آزادسازی وثیقه مازاد یا جایگزینی وثیقه است.

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۹-** وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، با استفاده از ظرفیت‌ها و امکانات موجود «سامانه جامع وثایق» را که از این پس در این قانون «سامانه» نامیده می‌شود طراحی نماید. دستورالعمل تنظیم قراردادها و فرایندهای آن با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب شورا می‌رسد جزئیات اطلاعات مربوط به تعیین وضعیت هر یک از وثایق یا اموال مرهون توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌شود.

بررسی موادی از قوانین

□ ماده ۲۲- به سازمان امور مالیاتی کشور گمرک جمهوری اسلامی ایران و سازمان تأمین اجتماعی اجازه داده می شود اوراق مالی اسلامی منتشر شده از سوی خزانه و اوراق گام (اوراق گواهی اعتبار مولد) را بابت مطالبات مالیاتی حقوق ورودی، حق بیمه و جریمه های مربوط بپذیرند.

بررسی موادی از قوانین

□ **ماده ۲۷** - دستگاه‌های اجرائی و استانداری‌ها با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، اتاق اصناف ایران موظفند ظرف شش ماه از لازم الاجرا شدن این قانون، نسبت به تهیه، تصویب فهرست بسته‌های سرمایه‌گذاری بدون نام در بخش‌های مختلف اقتصادی مربوط به خود با به روزرسانی الزامی در هر شش ماه یکبار اقدام و با رعایت شرایط رقابتی، آنها را به سرمایه‌گذاران واجد شرایط واگذار نمایند در خصوص بسته‌هایی که قابلیت جذب سرمایه‌گذار خارجی دارد دستگاه اجرائی با استانداری موظف است مجوز مربوط را در سامانه موضوع ماده (۲۵) این قانون بارگذاری نماید وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است امکان صدور بسته‌های سرمایه‌گذاری بدون نام را از طریق درگاه ملی مجوزهای کشور موضوع قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن مصوب ۱۵/۱۱/۱۳۹۹ و قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار مصوب ۲۴/۱۲/۱۴۰۰ ایجاد نماید.

بررسی موادی از قوانین (ماده ۲۹)

- 01** دولت مجاز است نسبت به تسهیل و اعطای اقامت به اتباع خارجی متقاضی آن که حداقل مبلغ مشخصی را در مؤسسات اعتباری ایرانی سپرده گذاری ارزی یا ریالی نموده و یا در ایران سرمایه گذاری مستقیم یا غیر مستقیم می نمایند و یا اوراق بهادار دولتی یا ارزی طرح (پروژه) های داخلی را خریداری می نمایند اقدام کند. حداقل مبالغ مورد نظر توسط شورا تعیین و اعلام می گردد.
- 02** دولت مکلف است شرایطی فراهم نماید که هر سال تا سقفی که به پیشنهاد بانک مرکزی جمهور اسلامی ایران به تصویب شورا می رسد، اشخاص حقوقی دولتی و غیر دولتی (اعم از خصوصی، تعاونی و عمومی) که دارای توان بازپرداخت ارزی در بخش های دولتی و غیر دولتی هستند، بتوانند از انتشار اوراق بهادار ارزی، طرح های دارای محصول صادراتی خود را تأمین مالی نمایند.
- 03** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق بانک ها یا صرافی های مجاز ترتیبی اتخاذ نماید تا گردشگران سرمایه گذاران، بازرگانان و اشخاص خارجی که به کشور وارد می شوند بتوانند متناسب با ارز تحویلی به شعب بانکی یا صرافی های بانکی داخل و یا خارج از کشور نرخ روز توافقی کارت بانکی ریالی مدت دار و قابل تمدید دریافت نمایند و ارز مصرف نشده در پایان مدت کارت به آن ها با نرخ روز توافقی مسترد گردد.
- 04** به منظور استفاده از ظرفیت ها و سازوکارهای تبادلات مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند آیین نامه اجرایی مربوط به تأمین مالی خارجی (فاینانس) و سرمایه گذاری خارجی از طریق رمزپول ها را تدوین کنند و حداکثر ظرف دو ماه از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران برسانند.
- 05** بانک مرکزی موظف است با رعایت قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۲/۱۱/۱۳۸۶ و قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم مصوب ۱۳/۱۱/۱۳۹۴ از طریق ورود اسکناس ارز، واردات کالاها و خدمات و یا فروش ارز به سایر اشخاص شعب بانکی و یا صرافی های مجاز امکان ورود سرمایه خارجی را فراهم و برای افتتاح حساب آن ها مجوز لازم را صادر نماید.
- 06** مؤسسات اعتباری می توانند ضمن پرداخت سود به سپرده های ارزی اشخاص از آن به عنوان وثیقه تسهیلات اعطائی جهت تأمین سرمایه ثابت و در گردش واحدهای تولیدی استفاده نمایند.

بررسی موادی از قوانین (ماده ۴۴)

به منظور حمایت از تأمین مالی اشخاص حقیقی و حقوقی در طرح‌های سرمایه‌گذاری تولید و زیر بنایی حوزه انرژی، وزارت نیرو مکلف است:

برق حاصل از زیست‌گاز (بیوگاز) را به
قیمت تمام شده برق حرارتی خریداری
نماید.

زیرساخت‌ها و هزینه‌های مربوط
به انتقال برق تولیدی اعم از برق
حاصل از منابع تجدیدپذیر را تا
محل مصرف تأمین کند.

قیمت خرید برق از مولدهای نو و
کارکرده را با رعایت شرایط بهره‌وری، به
نرخ یکسان تعیین نماید.

در نواحی و شرکت‌های صنعتی، مناطق
ویژه اقتصادی و مناطق آزاد تجاری صنعتی
برق خریداری شده (دیماند) صاحب امتیاز
واحدهای تعطیل اعم از موقت یا دائم به
متقاضیان اقدام نماید.

اتان بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
ایران

قانون حمایت از صنعت برق کشور

(مصوب ۱۳۹۴/۸/۱۰)

بررسی موادی از قوانین

- **ماده ۶** - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است اعتبار لازم جهت پرداخت مابه‌التفاوت قیمت فروش تکلیفی انرژی برق و انشعاب با قیمت تمام شده (مورد تأیید سازمان حسابرسی) و همچنین معافیت‌های قانونی اعمال شده برای هزینه‌های انشعاب را در بودجه سنواتی کل کشور پیش‌بینی و در فواصل زمانی سه ماهه به وزارت نیرو پرداخت کند. اما بر اساس گزارش‌های نهادهای پژوهشی، بخش مهمی از این اهداف تاکنون محقق نشده است.
- پیشنهادهایی که برای اجرای ماده مذکور ارائه شده، عبارتند از:
    - برای جبران هزینه‌های تمام شده برق، متوسط قیمت فروش برق با شیب تدریجی سالیانه افزایش پیدا کند.
    - از منابع مالی دولت جهت تأمین مالی پروژه‌های اولویت‌دار و استراتژیک صنعت برق اقدام شود.